

Komu: kovandova.vera@seznam.cz

✉ RE: Připomínka v Číhošti

Milí otcové, pane předsedo Senátu ČR, farníci, poutníci, ctitelé památky otce Josefa Toufara

rád bych nejprve předeslal (*a prosím, nemějte mi to za zlé, že budu příliš osobní, když řeknu*), že přicházím na toto místo s velikým rozechvěním, bázní, respektem a úctou, kterou neumím obléci do adekvátních slov. Je mi zároveň i trochu líto, že tady mám promlouvat, protože jsem bytostně přesvědčen o tom, že toto místo nepotřebuje slov, že toto místo promlouvá silou paměti samo o sobě. Silou všeho co se zde událo, silou všeho a všech, kdo zde sehráli svou úlohu, těch kdo se zde jakkoli projeví, i silou Toho, který se projevuje v síle svědectví. A rozumí každý, kdo přichází s otevřeným nitrem a schopností naslouchat i tomu, co se nenese na frekvenci řeči. Podobně jako zpíváme v té mešní písni: „Chcem dnes býti v hluku světa hluší, otevřít tvé pravdě sluch, v úctě vnímat otevřenou duši, co nám mluvíš Ty, náš Bůh.“

Uvědomuji si, že stojím na místě autentických Pašijových událostí dějin, historie, zkušeností, slabostí i svědomí našeho národa, životních příběhů jednotlivců a osoby, která bez nadsázky na sobě zakusila v nepopsatelné koncentraci střet a souboj nebe a pekelných mocností, tyranie, zrůdnosti, agresivity, arogance, zákeřnosti, primitivismu, brutality a nevidaného barbarství těch, kterým volební preference, krátkozrakost lidí našeho národa dali zelenou a v únoru 1948 bouřlivě masově provolávali: „Hurá!“ na startovací čáře epochy bytostné dekadence, devastace a úpadku charakteru lidí a duše naší země, z kterého jsme se v mnoha ohledech, jak vidno, nevyhrabali dodnes.

Jestliže v hrůze žasneme nad tím, jak je vůbec něco takového možné, jak se vůbec něco v takovýchto konturách může odehrávat mezi lidmi stejných kořenů, krve, jazyka, jednoho národa, tak se stejným údivem musíme konstatovat, že vlastně ani dnes to není nic nemožného. Ba naopak! Jestliže k něčemu takovému mohlo docházet v dobách, kdy ještě žili lidé bohobojní, hrůza domýšlet, co by se odehrávalo dnes, kdy žijí lidé bohorovní.

Jsmo toho svědky v mnoha podobách i situacích a zároveň také díky imperiu stejných barev jako v 50 letech, které o sobě opět dává vědět.

Neříkáme si to proto, abychom se děsili nebo se rýpali v ranách minulosti. Ale abychom si nechali reálně v povědomí vykrytalizovat stálou aktuálnost a platnost Božího Slova, zrovna třeba včerejšího evangelia: „Já vás posílám jako ovce mezi vlky! Buďte opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice. Mějte se na pozoru před lidmi! Budou vás totiž vydávat soudům a bičovat v synagogách, budou vás vodit před vladaře a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim a také pohanům. Až vás vydají soudu, nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit, protože v tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit. Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce.“

A já bych se rád na tomto místě zeptal otce Toufara: „Otče, co se vám ve chvílích vašich Getseman, Pilátova domu i Golgoty vybavilo v myšlenkách a paměti, z Ježíšových slov, která jste znal, žil, učil a předával druhým?“

Co se ozývalo ve vašem ušlechtilém nitru a srdci ve chvílích osamocení, když jste na vlastní kůži zažíval bičování a trním korunování? Co znělo z vašich rtů v okamžiku kříže? Co se odehrávalo s vaší duší a ve vaší duši, když jste sestoupil do pekel i v symbolice Dáblického hřbitova?

A ptám se dnes sám sebe: Co by se v takových okamžicích vybavilo v paměti tobě? Co by se ozývalo a rezonovalo v tobě? Co by znělo ze tvých rtů? Co se děje s tvou duší v šeu dnešního světa? Proto jsem tady dnes přišel. Abych vnímal, abych se učil, abych se inspiroval, abych se setkal, abych se dotýkal a nechal obohatit.

Rozumím síle autenticity místa, která byla zásadní už pro prvotní křesťany, kteří stavěli chrámy na hrobech svědků a mučedníků, aby se mohli opírat a nechat posilovat jejich stálou přítomností, aby na sebe nechávali dýchat a promlouvat jejich životní svědectví.

Je to všechno otázka žitého křesťanství v praxi. Nemusí jít o vyhocenost okolností a dramatu zrovna v takovéto podobě. Dnes a denně máme dostatek příležitostí jak absorbovat a zároveň uplatňovat, prakticky uvádět v život Ježíšova slova už v daleko lapidárnějších situacích.

Všichni to známe, že když jsme účastníky nějaké konfrontace, tak člověka zpravidla až po sléze napadne, co měl říct. Říkáme si: Je, tohleto jsem mu měl říct, tím bych mu vyřel zrak, to bych mu nandal... Štve nás, že nejsme pohotoví ve výběru slov argumentace a že mnoho věcí přejdem paralyzou mlčení.

Je to špatně? Je to dobře? Jak kdy. I mlčení však může být velmi výmluvné. Když už jsem zmínil Pašijové události, Ježíš také před Pilátem nešermuje argumentací. Stroze podá náčrt jasných parametrů a mlčí. Nechává prostor, ať jemu samotnému dojde, že mele nesmysly... „Až vás vydají soudu, nedělejte si starosti co, a jak máte mluvit. To už pak nemluvíte vy, ale Duch vašeho Otce.“ Je to milost je to dar, je to umění, kterému se člověk učí celý život v pravý čas promluvit a v pravý čas umět i mlčet! Neobávat se dát prostor promluvit Tomu, který na rozdíl od nás je vážně Všemohoucí!

Zpravidla to tak v našem životě bývá, že se neradi vracíme na místa, která máme spojená s nějakou nepříjemností, bolestí, tragédií. Někteří lidé říkají, já už se tam nikdy nechci vrátit. Za živa, ani po smrti. Může nás napadnout otázka po smyslu pozoruhodné a nesamozřejmé přítomnosti ostatků otce Toufara v tomto kostele, v této obci. Možná bychom mohli usoudit, že by si zasloužil spočinout na nějakém krásném, společensky významném místě. Jenomže, pro něj, pro jeho kněžskou duši a srdce toto místo bylo krásné a společensky významné. Už jen tím, že zde byl poslán, že tady požeňnaně působil, s místními lidmi žil, pro ně žil. A ba naopak, je to dnes on, kdo tomuto místu dává krásu a pravý společenský význam.

Vidím v tom analogii na velikonoční epizodu, když se Ježíš po svém vzkříšení vrátil zpátky mezi ty své ustrašené apoštoly, ukryté a zamčené ve večeradle osobní frustrace, prohry, nejistoty, zklamání, hrůzy, strachu, výčitek svědomí. Jaký byl ten návrat? Jaké bylo to setkání?

Ježíš vstoupil zavřenými dveřmi a řekl: „Pokoj Vám!“ Ne pokoj, jakože falešný klídek, pohodička, nic se neděje. Ale pokoj jako status jasného vědomí přítomnosti, síly, vítězství samotného Boha. Teď promlouvá ON. Způsobem sobě vlastním!

Ten návrat, to setkání nemělo pachout' hořkosti, ale vůni nového začátku, nové etapy. Ježíš nezakrývá realitu. Ukazuje rány! Jen se dobře podívejte, co se stalo. To není možné přehlížet. Dobře se dívejte!!! Ale po těch slovech na ně dechl... Ne plívl, ale dechl. Nenásledovala průtrž výčitek a připomínání křivd a obviňování, kdo za to může...ale předání Ducha životodárné dynamiky velikonočního vítězství.

Ptal jsem se dětí ve farnosti, jestli už někdy viděly lamu. Krásné, milé, chlupaté, sympatické zvířátko. Ale když se k němu přiblížíte, ono se na vás pěkně podívá a bez okolků a rozpaků vám plivne do tváře. Lidé se dnes chovají jako lamy. I my věřící. Jako bychom nic nevěděli o moci velikonočního vítězství. Pliveme na kde co a na kde koho... Ježíš nás ale učí jiný způsob komunikace. Plivat kolem sebe není náš styl, náš obyčej, naše identita a ideál. My přece máme na víc!!! Žijeme v síle toho, který přemohl smrt a sám je tolik napěchován velikonoční mocí, že se nepotřebuje zdržovat s nějakou kyselostí k životu, ke světu, k člověku. I přes realitu různých a mnohých ran, která je patrná, viditelná, nedá se přehlížet či skrývat.

Myslím, že toto je podoba přítomnosti otce Toufara na tomto místě, kde se naprosto ojedinelým způsobem koncentruje tajemství dramatu, do jehož plného pochopení a vhledu bezesbytku nemá nikdo přístup.

Tady se v nezvyklé síle koncentruje tajemství Velikonoc, stále aktuální a živé tajemství mezi nebem a zemí nejen dob Ježíšových, nejen časů minulých, ale stejně tak i současnosti. Děkuji za tu milost pozvání, že se dnes spolu s vámi toho všeho mohu dotýkat, naslouchat, inspirovat a slílit.

From: [mailto:kovandova.vera@seznam.cz]

Sent: Tuesday, July 25, 2023 10:11 AM

To: Farnost Dolní Lutyně

Subject: RE: Připomínka v Číhošti